Міністерство культури України
Київський національний університету театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
Кафедра мистецтва театру ляльок

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи та
міжнародного співробітництва
_____О. АЛЕКСАНДРОВА
«___»_____ 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МАЙСТЕРНІСТЬ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти — Третій (освітньо-творчий)

(перший (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий, освітньо-творчий))

спеціальність — В6 Перформативні мистецтва

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма — Перформативні мистецтва

(назва освітньої програми)

Київ – 2026

Розробники: Неупокоєв Руслан - професор, заслужений діяч мистецтв України, професор кафедри мистецтва театру ляльок

(вказати автора(-ів): прізвище, ім'я, посада, науковий ступінь, вчене/почесне звання, посада кафедри)

Викладачі: творчі керівники аспірантів

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри

Мистецтва театру ляльок, факультет театрального мистецтва

(назва кафедри, факультету, інституту)

Протокол від 25.08.2026 № 28

Завідувач кафедри _____ *(Сільченко Т. І.)*

РПНД погоджено з гарантом освітньої-творчої програми

Професор,
Заслужений діяч мистецтв України _____ Руслан Неупокоєв
(підпис)

25.08.2026

Продовжено:

на 20__/20___н.р.,
Завідувач кафедри _____(_____), протокол від ___.___.20__ №___
(підпис) (ПІ)

на 20__/20___н.р.,
Завідувач кафедри _____(_____), протокол від ___.___.20__ №___
(підпис) (ПІ)

на 20__/20___н.р.,
Завідувач кафедри _____(_____), протокол від ___.___.20__ №___
(підпис) (ПІ)

на 20__/20___н.р.,
Завідувач кафедри _____(_____), протокол від ___.___.20__ №___
(підпис) (ПІ)

© КНУТКІТ імені І. К. Карпенка-Карого

1. Опис навчальної дисципліни.

Найменування показників	**Форма навчання**					
	денна			**заочна**		
Характеристика навчальної дисципліни	*Обов'язкова*					
Рік навчання	**1**		**2**	**1**		**2**
Семестр	**1**	**2**	**3**	**1**	**2**	**3**
Кількість кредитів - 6	2	2	2			
Загальний обсяг годин - 180	60	60	60			
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні					
	Семінарські					
	Практичні					
	Індивідуальні					
	16	16	16			
	Лабораторні					
	Самостійна робота					
	44	44	44			
Вид підсумкового контролю	***залік***	***залік***	***екзамен***	***залік***	***залік***	***екзамен***

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Майстерність за спеціальністю» - поглиблене практичне оволодіння (професійне удосконалення) здобувачами навичками свідомого, рефлексивного та концептуально обґрунтованого застосування законів творчості у сфері сценічного мистецтва. Програма ґрунтується на поєднанні фундаментальних теоретичних засад професійної діяльності з індивідуальною творчо-дослідницькою практикою, спрямованою на формування здатності до самостійного художнього мислення, творчого експерименту та педагогічної трансляції мистецького досвіду.

Дисципліна орієнтована на удосконалення індивідуальної професійної майстерності, розвиток авторської художньої позиції та підготовку здобувача до створення власного творчого мистецького проєкту, побудову індивідуальної творчої траєкторії: від осмислення власного професійного досвіду та художньої ідентичності - через проведення експериментів, що дозволяють перевірити індивідуальні гіпотези та розширити межі

традиційних практик, до формування авторського методу як цілісної системи естетичних і методологічних рішень.

Завдання дисципліни:

- Формування навичок свідомого та концептуально обґрунтованого застосування законів творчості у сфері сценічного мистецтва.
- Інтеграція фундаментальних теоретичних знань із практичною художньою діяльністю та розвиток здатності до самоаналізу й осмислення власної творчої практики в контексті сучасного мистецького процесу.
- Аналіз художньої ідеї та побудова структури індивідуального мистецького проєкту.
- Опанування основних і специфічних засобів художньої виразності.
- Проведення творчого експерименту для перевірки індивідуальних гіпотез і пошуку нових форм сценічної виразності.
- Рефлексія власного досвіду та критичний аналіз результатів творчої діяльності.
- Розширення індивідуального набору художніх прийомів і засобів виразності з урахуванням міждисциплінарних зв'язків та актуальних тенденцій сучасного мистецтва.
- Формування авторської художньої позиції, індивідуальної творчої траєкторії та розробка авторського методу як цілісної системи естетичних і методологічних рішень.

Курс «Майстерність за спеціальністю» розраховано на 3 роки навчання.

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

Застосовувати сучасні методи наукового пізнання та інноваційні підходи до дослідження, використовувати інструменти порівняльного аналізу та компаративістики, критично оцінювати результати власної роботи й у разі потреби вносити корективи як у теоретичну, так і в практичну частину дослідження.

Знати історію й теорію сценічного мистецтва, усвідомлення місця результатів власного творчого проєкту в мистецькому дискурсі.

Уміти оцінювати досягнення художньої культури в історичному контексті, здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва, орієнтуватися у напрямах та концепціях сучасного художнього, у розвитку сценічного мистецтва, осмислювати тенденції сучасних культурно-мистецьких процесів.

Провадити самостійну творчу мистецьку діяльність на основі здобутих компетентностей.

3. Структура навчальної дисципліни.

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1 рік навчання / 1 семестр:														
1. Авторська позиція у перформативних мистецтвах як результат професійного досвіду	20					5	15							
2. Проблематизація індивідуальної майстерності: художня проблема як точка зростання	20					5	15							
3. Теоретичні моделі творчості та методики майстерності у світлі індивідуальної художньої практики	20					6	14							
Разом:	**60**					**16**	**44**							
1 рік навчання / 2 семестр:														
4. Засоби перформативної дії	20					5	15							

5. Творчий експеримент як методологія перевірки художніх гіпотез	20					6	14							
6. Верифікація художнього експерименту в контексті сучасного мистецтва.	20					5	15							
Разом:	**60**					**16**	**44**							
2 рік навчання / 3 семестр:														
7. Авторський метод у перформативних мистецтвах: структура та принципи	20					5	15							
8. Передпроєктне мислення: структура майбутнього мистецького проєкту	20					5	15							
9. Педагогічний потенціал авторського методу	20					6	14							
Разом:	**60**					**16**	**44**							
Усього:	**180**					**48**	**132**							

4. Програма навчальної дисципліни

1 рік навчання, 1 семестр.

Тема 1. Авторська позиція у перформативних мистецтвах як результат професійного досвіду.

1.1. Авторство як проблемне поле сучасного мистецтва

Аналіз ключових гуманітарних концепцій авторства — «смерть автора» (Р. Барт), «функція автора» (М. Фуко), автор як процес у постструктуралізмі та автор як позиція у сучасних перформативних теоріях. Осмислення трансформацій авторства у перформативних практиках від контролю до відкритих форм і від індивідуального до колективного. Рефлексія професійної траєкторії через визначення ключових етапів становлення та аналіз досвіду, що сформував художні принципи й естетичні орієнтири. Усвідомлення власного досвіду крізь призму теорій як формування здатності до концептуального мислення та усвідомленого вибору художніх стратегій.

1.2. Авторська присутність і розподілене авторство у перформативній події

Дослідження форм авторської присутності — режисер, виконавець, організатор події чи «невидимий координатор». Делегування авторства виконавцю, глядачеві, простору чи випадковості як розвиток навичок роботи з непередбачуваністю та прийняття багатозначності результату. Аналіз феномену «відкритого твору» (У. Еко) як поглиблення розуміння множинності інтерпретацій і усвідомлення ролі автора як координатора смислів. Артикуляція авторської позиції через співвіднесення власної практики з актуальними тенденціями — імпровізацією, колективними практиками, site-specific та інтерактивними формами.

1.3. Формування індивідуальної авторської мистецької позиції

Узагальнення теоретичних і практичних напрацювань як формулювання власної концепції авторства у перформативних мистецтвах. Визначення принципів авторської відповідальності як окреслення меж контролю та балансу між індивідуальною позицією й колективними або випадковими чинниками. Інтеграція сформованої позиції у подальшу творчу траєкторію як вплив на вибір тем, форм і методів роботи. Критичне осмислення власної художньої ідентичності через аналіз особистих естетичних і методологічних орієнтирів як визначення напрямів подальшого розвитку. Формування усвідомленої авторської позиції як фундамент для експериментів і створення індивідуального авторського методу.

Основні поняття / ключові слова: авторство, «смерть автора», «функція автора», автор як процес, відкритий твір, авторська присутність / відсутність, розподілене авторство, імпровізація, колективні практики, site-specific, Інтерактивність, перформативність, художня ідентичність.

Рекомендована література.

- Основна: 1, 4, 5,15, 16, 17, 18.
- Додаткова: 3, 4, 7.

Тема 2. Проблематизація індивідуальної майстерності: художня проблема як точка зростання.

2.1. Суперечності індивідуальної практики як ресурс розвитку

Аналіз внутрішніх суперечностей як спосіб побачити обмеження власної практики як точки росту. Осмислення нестабільності, повторюваності та збоїв як естетично значущих явищ. Виявлення зон напруги між наміром і реалізацією як формування здатності працювати з непередбачуваністю творчого процесу. Розуміння балансу між контролем і випадковістю як розвиток гнучкості мислення та здатності до експерименту.

2.2. Формулювання авторської художньо-дослідницької проблеми творчого мистецького проєкту

Перехід від інтуїтивного відчуття проблеми до її свідомої артикуляції як формування навичок концептуального мислення. Формування проблеми як відкритого питання чи парадоксу як стимул для творчого пошуку й експерименту. Визначення меж проблеми як окреслення її потенціалу для подальшої роботи. Усвідомлення проблеми як методологічної основи практики як фундамент для індивідуального авторського методу у мистецькому проєкті.

2.3. Співвіднесення індивідуальної мистецької проблематики та проблематики проєкту з контекстом перформативних мистецтв

Аналіз актуальних тенденцій у перформативних мистецтвах як розуміння місця власної проблематики у сучасному дискурсі. Співвіднесення індивідуальної проблеми з ширшим мистецьким і теоретичним контекстом як формування здатності до критичного мислення. Визначення унікальності власної проблематики як підкреслення її значення для розвитку мистецької практики. Усвідомлення потенційного внеску у сучасний дискурс як створення інноваційних форм виразності.

Основні поняття / ключові слова: суперечності індивідуальної практики, нестабільність, повторюваність, збої, напруга між наміром і реалізацією, баланс контролю і випадковості, художньо-дослідницька проблема, концептуальне мислення, відкритий пошук, парадокс, межі проблеми, методологічна основа практики, індивідуальний авторський метод, актуальні

тенденції перформативних мистецтв, критичне мислення, унікальність проблематики, інноваційні форми виразності.

Рекомендована література.

- Основна: 3, 9, 10, 11, 12, 19, 20.
- Додаткова: 2, 6, 11.

Тема 3. Теоретичні моделі творчості та методики майстерності у світлі індивідуальної художньої практики.

3.1. Класичні моделі творчості та відповідні методики майстерності

Романтична інтуїція як джерело художнього образу, методики імпровізації та відкриття первинної ідеї. Модерністська дисципліна як основа структури, композиції, драматургії та контролю над формою. Авангардний експеримент як руйнування традиційних форм, методики ризику, випадковості, провокації та інноваційних технік. Інтеграція інтуїції, дисципліни та експерименту у власний мистецький проєкт як формування індивідуальної методики майстерності.

3.2. Сучасні моделі творчості та інноваційні методики майстерності

Постмодерністська деконструкція, інтертекстуальність і множинність інтерпретацій як відкритий процес творчості. Перформативність як подієвість, процесуальність і взаємодія з глядачем, методики роботи з тілом, простором і часом, постдраматичний театр, онтологічна режисура, «чуттєва» сценографія, обрядові акторські техніки. Інтердисциплінарність як поєднання музики, візуального мистецтва, театру, медіа. Практичні методики: імпровізація, site-specific, інтерактивні форми, акція, перформанс, хепенінг, флешмоб. Формування індивідуальної комбінації прийомів майстерності для інноваційності та актуальності авторського проєкту.

3.3. Інтеграція моделей і методик у власну практику

Інтерпретація класичних концепцій — романтична інтуїція, модерністська дисципліна, авангардний експеримент — як історичні основи мистецького мислення. Осмислення сучасних моделей постмодернізму, перформативності та інтердисциплінарності як розширення індивідуальної практики. Інтеграція знань у практичну діяльність, вибудовування індивідуальної системи методів, створення «методичної карти» як основи авторського методу. Формування

методологічної бази для концептуальної цілісності, інноваційності та практичної реалізації творчої траєкторії.

Основні поняття / ключові слова: романтична інтуїція, модерністська дисципліна, авангардний експеримент, імпровізація, композиція, драматургія, контроль форми, ризик, випадковість, провокація, інноваційні техніки, постмодерністська деконструкція, інтертекстуальність, множинність інтерпретацій, перформативність, тілесність, простір, час, постдраматичний театр, онтологічна режисура, сценографія, обрядові акторські техніки, інтердисциплінарність, музика, візуальне мистецтво, медіа, site-specific, інтерактивні форми, акція, перформанс, хепенінг, флешмоб, методична карта, авторський метод.

Рекомендована література.

- Основна: 8, 12, 19, 20, 21, 10.
- Додаткова: 3, 6, 5, 9, 16, 17.

1 рік навчання, 2 семестр

Теми 4. **Засоби перформативної дії**

4.1. Тіло як інструмент перформативної виразності

Тілесність як засіб художнього висловлювання, що проявляється через рух, жест і фізичну присутність митця. Практичні вправи з тілесністю, що розширюють межі виразності та відкривають нові способи взаємодії з простором і глядачем. Тіло як фізичний інструмент і водночас носій сенсу, здатний формувати образи й події, визначати композицію у режисурі та сценографії, бути основою пластичної драми та постдраматичного театру, а також відображати культурний вимір обрядовості, де тілесність стає каналом трансляції колективного досвіду та символічних значень.

4.2. Простір, час і ритм та специфічні засоби виразності як параметри художньої дії

Осмислення просторових, часових та ритмічних вимірів перформативного мистецтва визначає ключові структурні елементи творчої дії. Поняття перформативного акту. Функціонування простіру як фізичного середовища і

як активного учасника події, що формує взаємодію між тілом, сценографією та глядачем. Час як організатор драматургії, що створює напруження та формує ритм події. Ритм як упорядник рухів, жестів і взаємодії, забезпечуючи цілісність художньої структури. У поєднанні ці параметри дозволяють виходити за межі традиційних виконавських і режисерських практик, створюючи нові моделі перформативної виразності, де простір, час і ритм стають засобами формування художнього образу та події. Специфічні засоби виразності виду перформативного мистецтва, їхній вплив на характер перформативної дії.

4.3. Образ і подія як синтез перформативних засобів

Формування художнього образу через взаємодію тілесності, простору, часу та ритму, що у поєднанні створюють цілісну подію. Образ у перформансі як динамічний процес, що народжується у взаємодії автора, виконавця та глядача. Подія як взаємодія, де всі параметри перформативної виразності зливаються у єдине художнє явище. Синтез, що відкриває нові можливості для створення інноваційних форм мистецької комунікації та розширення меж сучасного театрального й перформативного дискурсу.

Основні поняття / ключові слова: тіло, тілесність, рух, жест, фізична присутність, носій сенсу, пластична драма, постдраматичний театр, обрядовість, простір, час, ритм, драматургія, композиція, взаємодія з глядачем, сценографія, динаміка події, упорядкування рухів, художня структура, образ, подія, специфічні засоби виразності, синтез перформативних засобів, інноваційні форми комунікації, сучасний перформативний дискурс.

Рекомендована література.

- Основна: 6, 7, 19, 20, 10, 11.
- Додаткова: 9, 10, 16, 8.

Тема 5. Творчий експеримент як методологія перевірки художніх гіпотез

5.1. Постановка індивідуальних експериментальних завдань

Визначення художніх гіпотез, що потребують перевірки у творчій практиці, та їх трансформація у конкретні експериментальні цілі. Формулювання дослідницьких питань і чітке окреслення параметрів експерименту: мети, засобів та умов реалізації. Розробка вправ і дій, які дозволяють апробувати гіпотези у мистецькому середовищі, створюючи основу для подальшої

рефлексії, критичного аналізу результатів та розвитку індивідуальної творчої траєкторії. Формування авторської методології, що поєднує дослідницький пошук із практикою художнього експерименту.

5.2. Перевірка гіпотез у практичній діяльності

Виконання експериментальних дій у перформативному середовищі та перевірка сформульованих художніх гіпотез у реальних умовах творчої практики. Робота з непередбачуваністю та випадковістю як органічна частина експерименту, відкриття нових можливостей для художнього пошуку. Спостереження за результатами та їх первинна фіксація як основа для подальшого аналізу та рефлексії, оціника ефективності обраних методів. Формування дослідницької дисципліни, поєднання практики з аналітичним мисленням, що створює умови для розвитку авторського методу.

5.3. Рефлексія та аналітичне осмислення результатів

Рефлексія над проведеним експериментом, аналіз його успішності та виявлення можливих обмежень, що дозволяє критично оцінити ефективність застосованих методів. Визначення нових можливостей для розвитку художньої практики, що відкриває напрями, які можуть стати основою для подальших досліджень і творчих пошуків. Інтеграція отриманих висновків у подальшу творчу траєкторію, поступове формування індивідуальної методології та поглиблення авторського підходу. Рефлексія як ключовий етап, що поєднує практику з аналітичним мисленням і сприяє усвідомленому розвитку мистецької діяльності.

Основні поняття / ключові слова: художня гіпотеза, експериментальне завдання, дослідницьке питання, параметри експерименту, мета, засоби, умови реалізації, вправи, апробація, перформативне середовище, непередбачуваність, випадковість, спостереження, фіксація результатів, аналітичне мислення, рефлексія, обмеження, нові можливості, індивідуальна методологія, авторський метод.

Рекомендована література.

- Основна: 12, 13, 19, 20, 21.
- Додаткова: 6, 11, 17.

Тема 6. Верифікація художнього експерименту в контексті сучасного мистецтва

6.1. Актуальні тенденції як поле перевірки експерименту

Застосування сучасних перформативних стратегій та їхніх теоретичних засад для критичного осмислення власної практики. Окреслення ключових напрямів розвитку перформативних мистецтв та визначення актуальних моделей, у межах яких художній експеримент може бути апробований. Співставлення індивідуальної проблематики з ширшим мистецьким контекстом, що відкриває можливість перевірки гіпотез у реальному середовищі. Визначення способів верифікації як підтвердження життєздатності експериментальних рішень. Актуальні тенденції як тло та активне поле для перевірки й осмислення результатів експерименту.

6.2. Діалог експерименту з сучасними мистецькими практиками

Порівняння власних експериментальних результатів із прикладами сучасних митців відкриває поле для критичного осмислення індивідуальної творчої траєкторії. Виявлення точок перетину та відмінностей між особистою практикою й актуальними тенденціями дозволяє зрозуміти місце авторського пошуку у ширшому мистецькому контексті. Інтеграція результатів експериментів у сучасний процес формує умови для взаємодії з колективними стратегіями та професійним дискурсом, створюючи можливість для розширення власних методів і включення їх у діалог із практиками інших митців. Відкритість експерименту до зовнішніх інтерпретацій та включення його у критичні дискусії, що визначає актуальний стан мистецького поля.

6.3. Визначення інноваційної цінності художнього експерименту

Осмислення результатів експерименту у контексті сучасного мистецтва та визначення його інноваційної цінності. Окреслення здатності нових підходів і методів розширювати межі існуючих практик та пропозиції нових способів художнього висловлювання. Співвіднесення отриманих результатів із актуальними тенденціями та критичними дискусіями для визначення рівня їхньої релевантності й потенціалу розвитку мистецького поля. Інноваційна цінність як новизна форми й засобів, здатність експерименту впливати на професійний дискурс, відкривати нові горизонти для творчої взаємодії та формувати авторський внесок у сучасну художню практику. Довготривалий вплив експерименту, його інституційне визнання та інтеграція у міждисциплінарні контексти, що розширює поле його значення й актуальності.

Основні поняття / ключові слова: дослідницька практика, методологія, емпіричні спостереження, аналітичні інструменти, інтерв’ю, опитування, етнографія, документування, відеофіксація, щоденник спостережень,

аналітична рефлексія, порівняльний аналіз, міждисциплінарність, практика-орієнтоване дослідження, художнє дослідження, перформативні методи, експеримент, інтеграція теорії та практики, критичний дискурс, інноваційні інструменти.

Рекомендована література.

- Основна: 10, 14, 19, 21.
- Додаткова: 11, 8, 18.

2 рік навчання, 3 семестр.

Тема 7. Авторський метод у перформативних мистецтвах: структура та принципи

7.1. Формування структури авторського методу

Визначення основних елементів, що складають авторський метод у перформативних мистецтвах. Окреслення взаємозв'язку між тілесністю, простором, часом і ритмом як базових параметрів художньої дії. Співставлення індивідуальних експериментальних рішень із загальною логікою побудови методу. Виявлення внутрішньої цілісності та послідовності, що забезпечує життєздатність авторського пошуку.

7.2. Принципи організації та розвитку методу

Визначення принципів, які регулюють застосування авторського методу у практиці. Окреслення способів поєднання експериментальних стратегій із теоретичними засновками. Виявлення механізмів адаптації методу до різних контекстів і ситуацій. Формування системи правил, що забезпечують гнучкість і водночас стабільність творчої роботи.

7.3. Інтеграція авторського методу у мистецький процес

Співвіднесення авторського методу з актуальними тенденціями та практиками сучасного мистецтва. Окреслення можливостей його застосування у колективних і міждисциплінарних проектах. Визначення потенціалу методу для розширення меж перформативних мистецтв. Артикуляція внеску у професійний дискурс і формування індивідуальної позиції митця.

Основні поняття / ключові слова: авторський метод, структура методу, тілесність, простір, час, ритм, індивідуальні рішення, цілісність, послідовність, принципи організації, адаптація, гнучкість, стабільність, експериментальні стратегії, теоретичні засновки, колективні практики, міждисциплінарність, інтеграція у мистецький процес, актуальні тенденції, професійний дискурс, індивідуальна позиція митця.

Рекомендована література.

- Основна: 2, 6, 19, 20, 10.
- Додаткова: 11, 17, 9, 16.

Тема 8. Передпроєктне мислення: структура майбутнього мистецького проєкту.

8.1. Осмислення логіки побудови проєкту

Визначення цілей і завдань мистецького проєкту як вихідної точки для його реалізації. Формування дослідницької проблематики як основи структури, що задає напрям подальшої роботи. Побудова концептуальної рамки майбутньої роботи, яка забезпечує цілісність і внутрішню логіку проєкту.

8.2. Робота з концептом, структурою, драматургією та формою

Розробка художнього концепту та його аргументація як ключовий етап передпроєктного мислення. Вибудовування драматургії та композиційної логіки, що визначають динаміку та послідовність мистецької дії. Визначення формальних засобів реалізації ідей, які забезпечують відповідність між концептом і його практичним втіленням.

8.3. Підготовка до реалізації творчої практики

Планування етапів роботи над проєктом як спосіб організації процесу. Визначення ресурсів та інструментів для реалізації, що формують практичну основу майбутньої діяльності. Підготовка до апробації та практичного втілення, яка забезпечує перехід від концептуальної стадії до реальної мистецької практики.

Основні поняття / ключові слова: передпроєктне мислення, цілі й завдання, дослідницька проблематика, концептуальна рамка, художній концепт, драматургія, композиційна логіка, формальні засоби, етапи роботи, ресурси,

інструменти реалізації, апробація, практичне втілення, структура проєкту, підготовка до творчої практики.

Рекомендована література.

- Основна: 19, 10, 21.
- Додаткова: 20, 16, 17, 11.

Тема 9. Педагогічний потенціал авторського методу

9.1. Аналіз можливостей трансляції індивідуального досвіду

Визначення аспектів практики, що можуть бути передані іншим, окреслення педагогічної цінності авторського методу та розгляд прикладів успішної трансляції досвіду. Осмислення того, які елементи індивідуальної творчої роботи здатні стати основою для навчального процесу і як вони можуть бути інтегровані у педагогічну діяльність.

9.2. Адаптація авторського методу до мистецької педагогіки

Переклад індивідуальних прийомів у навчальні формати, розробка методичних інструментів для освітнього процесу та визначення специфіки роботи з різними групами здобувачів. Окреслення шляхів, якими авторський метод може бути адаптований до педагогічних завдань, збереження його індивідуальності та водночас забезпечення ефективності у навчальному середовищі.

9.3. Формування принципів навчальної роботи зі здобувачами

Визначення педагогічних цінностей та етичних засад, створення системи навчальних завдань і вправ, формування моделі взаємодії викладача й здобувачів у мистецькому процесі. Осмислення структури навчальної роботи як простору для розвитку творчих здібностей, критичного мислення та індивідуальної самореалізації у контексті авторського методу.

Основні поняття / ключові слова: трансляція індивідуального досвіду, педагогічна цінність, успішна передача практики, адаптація методу, мистецька педагогіка, навчальні формати, методичні інструменти, робота з різними групами здобувачів, педагогічні цінності, етичні засади, навчальні завдання, вправи, взаємодія викладача й здобувачів, авторський метод у навчанні, інноваційні освітні практики.

Рекомендована література:

- Основна: 15, 19, 10, 21.
- Додаткова: 6, 1, 16, 17.

5. Методи.

У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються наступні **методи навчання**:

- словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія;
- наочні методи: ілюстрація, демонстрація, спостереження;
- проблемний;
- дослідницький;
- практичний.

Програма складається з індивідуальних занять та самостійної роботи. Під час індивідуальних занять аспірант разом із викладачем визначає напрям дослідження, формує концепцію мистецького проєкту, окреслює його практичну складову, а також уточнює об'єкт і предмет дослідження, пов'язані з мистецьким продуктом. Викладач ставить завдання щодо формулювання індивідуальної художньо-дослідницької проблеми, проведення творчих експериментів, розробки методичних вправ та інструментів, аналізу актуальної літератури й тенденцій у сценічного мистецтва. Самостійна робота аспіранта спрямована на поглиблений аналіз джерел, рефлексію власного досвіду, документування результатів експериментів та практичну реалізацію авторських ідей у мистецькому проєкті.

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання.

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
1 рік навчання, 1 семестр			
1.	Сформулювати авторську позицію відносно проблематики майбутнього проєкту у письмовій формі.	складова обґрунтування теми	34
2.	Визначитись із власною мистецькою проблемою та особистою мистецькою мотивацією проєкту.	складова обґрунтування теми	33
3.	Обрати магістральну модель творчості й описати	опис ідеї ТМП	33

	її застосування у проєкті.		
1 рік навчання, 2 семестр			
4.	Визначити ключові засоби виразності, включаючи специфічні для проєкту. Описати принцип, за яким їх буде обмежено.	опис ідеї ТМП	33
5.	Визначитись із творчим експериментом, що буде проведено проєктом та очікуваним результатом.	опис ідеї ТМП	34
6.	Зробити емпіричний висновок про відповідність або новизну власного підходу.	складова наукового обґрунтування	33
2 рік навчання, 3 семестр			
7.	Скласти короткий опис власного авторського методу.	презентація	33
8.	Створити постановочний план (або експлікації) проєкту.	експлікація	33
9.	Створити план спецкурсу на базі методу.	доповідь	34

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання	**Кількість балів**
Виконано всі завдання самостійної роботи відповідно до тем курсу *(наявні незначні недоліки що не впливають на зміст).* Продемонстровано глибокий аналіз джерел та сучасних мистецьких практик. Чітко сформульовано авторську позицію та художню проблему. Результати експериментів задокументовані, висновки логічні й методично обґрунтовані. Самостійна робота інтегрована у структуру творчого мистецького проєкту, підвищує його якість та новизну.	26-34
Завдання самостійної роботи виконано частково, але простежується спроба дотримання тем курсу. Аналіз джерел та мистецьких практик має окремі прогалини, проте містить базові елементи системності. Авторська позиція та художня проблема сформульовані нечітко, але присутні. Експерименти проведено, результати частково обґрунтовані. Самостійна робота має обмежений, проте помітний вплив на якість мистецького проєкту.	18-24
Завдання самостійної роботи виконано частково або поверхово. Аналіз джерел та практик неповний, відсутня системність. Авторська позиція та художня проблема сформульовані нечітко. Експерименти проведено, але результати не мають достатнього обґрунтування. Самостійна робота лише частково впливає на якість мистецького проєкту.	11-23
Завдання самостійної роботи не виконано або виконано на низькому рівні. Відсутній аналіз джерел та практик, немає зв’язку з темами курсу.	0-10

Авторська позиція та художня проблема не визначені. Експерименти не проведено. Самостійна робота не має впливу на якість мистецького проєкту.	

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Оцінювання рівня знань здобувачів включає поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль має на меті оцінити роботу здобувачів за всіма видами аудиторної роботи (індивідуальні заняття) та відображає поточні навчальні досягнення здобувачів в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Підсумковий (семестровий) контроль є інтегрованою оцінкою засвоєння знань здобувачів.

Поточний контроль: виконання завдань на індивідуальних заняттях та завдань для самостійної роботи.

Підсумковий контроль (2, 4, 6 семестри) **– залік**.

Метод контролю: Комплексна презентація творчого мистецького проєкту, яка включає методологічне обґрунтування вибору художнього твору, засобів та методів роботи, результати проведених підготовчих заходів та творчих експериментів і їх верифікацію, а також звіт про ступінь підготовки та загальну готовність проєкту після трьох семестрів навчання. Презентація має продемонструвати сформовану авторську позицію, здатність до концептуального мислення, розробку індивідуального авторського методу та педагогічний потенціал отриманих результатів, забезпечуючи цілісне уявлення про рівень професійної майстерності здобувача та готовність до реалізації мистецького проєкту.

Вимоги до аспірантів.

- Ґрунтовне опанування ключових концепцій авторства, моделей творчості та методології сценічного мистецтва.
- Знання сучасних тенденцій у сфері мистецьких практик та їх міждисциплінарних зв’язків.
- Виконання індивідуальних та самостійних завдань, спрямованих на формування авторської позиції та розробку мистецького проєкту.
- Вміння застосовувати набуті знання у створенні сценічної дії, перформансу чи іншої мистецької форми.
- Глибока аргументація вибору проєкту, методів і засобів виразності.
- Формування авторського методу як цілісної системи естетичних і методологічних рішень.

• Вміння інтегрувати результати експериментів у загальну концепцію проєкту.

8. Розподіл балів, які отримують аспіранти.

Поточний контроль 2, 4, 6 семестри - залік									
Види робіт	**Семестр**								
	1			**2**			**3**		
	Т1	**Т2**	**Т3**	**Т4**	**Т5**	**Т6**	**Т7**	**Т8**	**Т9**
Самостійна робота	34	33	33	33	34	33	33	33	34
Разом	**100**			**100**			**100**		
	залік			**залік**			**залік**		

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	**Оцінка за шкалою ECTS**	**Значення оцінки**
90 – 100	**A**	**Відмінно** – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
82 – 89	**B**	**Дуже добре** – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
74 – 81	**C**	**Добре** – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
64 – 73	**D**	**Задовільно** – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
60 – 63	**E**	**Достатньо** – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
35 – 59	**FX**	**Незадовільно з можливістю повторного складання** – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
0 – 34	**F**	**Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу** – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

9. Рекомендована література:

Основна

1. Боаль А. Театр пригноблених. Київ : Основи, 2004. 240 с.
2. Безгін О. І., Бернадська Г. Є., Кочарян І. С. Проблеми мистецької освіти: типологічні критерії та науково-методична розробка. Київ, 2008. 340 с.
3. Бучма О. Є. Новітні акторські технології сучасного театру ляльок як чинник трансформаційних процесів художньої культури : дис. канд. мистецтвознавства : спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури». Київ : НАКККіМ, 2015. 191 с.
4. Бодріяр Ж. Симулякри і симуляція / пер. з франц. Володимира Ховхуна. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. 231 с.
5. Брук П. Жодних секретів. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 134 с.
6. Ґротовський Є. До бідного театру. Львів : Літопис, 2008. 208 с.
7. Іващенко І., Стрельчук В. Постдраматичний театр Яна Фабра. Мистецтвознавчі записки : зб. наук. праць. 2020. Вип. 37. С. 218–222.
8. Неупокоєв Р. Культурний феномен концепту ризоми. Культурологічна думка. Київ, 2021. Вип. 20. С. 57–66.
9. Неупокоєв Р. Онтологія мистецтва ігрової ляльки як культурне втілення специфічних засобів виразності. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого : зб. наук. праць. 2018. Вип. 23. С. 27–34.
10. Ніцше Ф. Народження трагедії. Невчасні міркування I–IV. Астролябія, 2022. 624 с.
11. Никоненко Р. Трансгресія художніх форм в сучасному українському пластичному театрі. Вісник НАКККіМ. 2020. № 2. С. 301–305.
12. Романець В. А. Психологія творчості. 3-тє вид., допов. Київ : Либідь, 2004. 228 с.
13. Станіславська К. І. Мистецько-видовищні форми сучасної культури : монографія. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : НАКККіМ, 2016. 352 с.

14. Стаценко М. Трансформації перформативних практик у масових формах культури. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2025. № 2. С. 188–193.
15. Фрейре П. Педагогіка пригноблених. Київ : Основи, 2003. 256 с.
16. Bishop C. Artificial Hells: Participatory Art and the Politics of Spectatorship. London : Verso, 2012. 390 p.
17. Bourriaud N. Relational Aesthetics. Dijon : Les presses du réel, 2002. 128 p.
18. Conquergood D. Performance Studies: Interventions and Radical Research. TDR: The Drama Review. 2002. Vol. 46, No. 2. P. 145–156.
19. Fischer-Lichte E. The Transformative Power of Performance: A New Aesthetics. London : Routledge, 2008. 310 p.
20. Lehmann H.-T. Postdramatic Theatre. London : Routledge, 2006. 266 p.
21. Nelson R. Practice as Research in the Arts: Principles, Protocols, Pedagogies, Resistances. London : Palgrave Macmillan, 2013. 232 p.

Додаткова література

1. Аристотель. Поетика. Київ : Мистецтво, 1967. 152 с.
2. Брехт Б. Про мистецтво театру. Київ, 1977. 366 с.
3. Barthes R. The Death of the Author. In: Image, Music, Text. London : Fontana Press, 1977. P. 142–148.
4. Derrida J. Dissemination. Chicago : University of Chicago Press, 1981. 354 p.
5. Eco U. The Open Work. Cambridge, MA : Harvard University Press, 1989. 288 p.
6. Deleuze G. Difference and Repetition. New York : Columbia University Press, 1994. 423 p.
7. Foucault M. What Is an Author? In: Language, Counter-Memory, Practice. Ithaca : Cornell University Press, 1977. P. 113–138.
8. Jones A. Body Art/Performing the Subject. Minneapolis : University of Minnesota Press, 1998. 312 p.
9. Phelan P. Unmarked: The Politics of Performance. London : Routledge, 1993. 208 p.
10. Schechner R. Performance Studies: An Introduction. London : Routledge, 2002. 370 p.

11. Turner V. From Ritual to Theatre: The Human Seriousness of Play. New York : PAJ Publications, 1982. 128 p.